Namiin XVII kuraliigi kedelmeriiin bygede tasaguud deere erkim ilaltanuudaar ugtaka

byriin proliitaarinar negedegty! Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin

YNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK boloo yiledb. eb B-M. zeblellin emenees eder byri niitelegdeme eiide garça baina

1933 on dekaabri 3

№271 (1128)

Zakika yne
1 sariin 2 tek. 50 m.
6 sariin 7 tek. 50 m.
6 sariin 15 tek. 1 ziliin 30 tek. nezediin yne 10 menge

„YNENII" REDAAGCIIN AADRIS
Центрсоюзная 19
№ телефонов: Редактора 344, секретаря 323

Taanar maşa çukala kereg byteeze bainata

Miinsk. Byke bieloryysiin oronoo kamagaalaka zaluuçuud—komsomoolçuudiin Kuralda

Soveed Bieloryysiin oronoo kamagaalka kedelmeriiigi erkilegçediin kuralda eeriingee niuuraar amarcalka argagy balbab Taanar bol maşa jike, çukala kereg byteeze bainata Kerbee taanar tesebee dileze çadabal — sainaar oroldobo dileke tanai cokombaina—manai socialiis oronoo kamagaalaka jabadalda neleed jike nemeri bolno.

Kereg tanai urigçatai, ulam ilaza jabakiigi ynen zyrkenees kesenebl Oronoo kamagaalaka jabadaliin zaluu udaarnguud bata nuta orçoko boltogoi!

Bieloryysi ulasiin komsomool bata nuta orçoko boltogoi.

VOROŞIILOV.

ARBANDOLOODOKI

miin XVII dugaar kuraliin deke bolzor ba kelceke ydiin tukai ecegdef „Praav-sonindo tunkaglagdasan) Namiin Tebiin Komitee-togtool—namiin baidalda mşag temdegtei uçaral Syyliin namiin kural bol-os koişo gurban zilees bolzoi. Өçyyken mete or baibaç, jaasan tyykete ngeregdee geeşeb! I dugaar kuralda kiisen teriin iledkel dotor nek. in bol manai azakuin kur-iebzeltiigi şinzelze, emnai ledberiiin kegzeltiin kem-ukai buruu baicaalta kii olkogyigi nekedyydte sa an baina. Soveed Kol- bol jikenkidee agraar an azaliin) ulas teeknig omikiin talaar kozom l ulas zangaaraa ylen yr lze baisan azai. **„Manai ledberiiin kegzeltiin kem l talaar kapitaliis ulasuu bidener joro muutal kozomdoobdi"**—1930 on ek. **Staalinii kiisen baicaal** ie.

gersen gurban zil dotor d arbaad milijoon azal i niydeeree karasaar bai a terekiin baidaliin bykii rinuudta gaikamşagta jike kal bolbo. Keden min zilnyydte daragdan keb baisan aguu jike yiledbe-kyçenyyd albin kiiin ta ar taşuurduulsan mete gegdebe. Mitaluurgi, kii-nergeetika ba maşiina te-lgiin aguu jikenyyd gi-anuud baiguulagdaza, ii olonkini evroopodeki eknikiigi kolo uridalba. **ed Kolboon bol tyryy in indyystrite ulasuudiin şereengede garzai.**

ialiis indyystriiin debzel-yrgen kurdabçalaltai zer lbel kapitaliizm bol ee-e amidaran suudaliin aguudtaç yrtgeşeze bai-aigaa. Aradiin bykii aza-socialiis josoor şinedke yndesen baaza bolko ma aşiina tekeerelgiin aza eri aikabtaraar debzeze sen edlelyydiin kemzeenii delekei deere kojordu suuri ezelbe. Kerbee ke-azaliin maşiina tekeerel-abça yzebel, gancakan ed-iiin byteelgiin kemzeenii ç bişe, men basa teekni-eeç kemzeenii talaar dele **eere negedygeer suurida a. Soveed oronii ene ty-yiledberi bol „gyiceke ridalka" gesen namiin ete loozongiigi bejelyyl-ukaigaa namii XVII du-kuralda raaportaalza ça-**

dee azaliin maşiina tekee-n azayiledberi bol tiime neer urigşaa debzeeşeni yzegdel bişe. Kuraluud ndiin cag dotor, Leeninii ol azayiledberi leki byteel-iitiin foormo-tomo socialiis stri ba kedee azaldeki lgiin niitiin foormo egeel cagiin teeknike deere elsen tariaaçanii butarkai azal eden koorondiin lee usadkakiin kereg teeşe g bykii ankaralaa kanduul-aina. Ene zoriigo bol ke-azaliin sloozno maşiina-ba traagtaruudiigi oloor ze çadaka tyryy zergiin stri baiguulaa ygeide gyi-gdeke ygei baisan şuu. nee socialiis gazar tariaa-n poolinuud deere zuu-mingan traagtarnuud ba azaliin sloozno maşii-ud kedelmerilze baina. oziin baidal bol angi bol-udargaçuudiigi gol teleb kaad, bucaltagyigeer beki-Gancakan ene ziliin 10 dotor nege milijoon ta-d kolkoozuudta orosogoo-Kubiskaliin plyyge bol ke-toskondo kapitaliizmiin senyyd ecesçelen tasartar liis poolinuudiigi kakalba. Staalinii yyskeleer emkid-esen MTS ba sovkooznuu-ulas teriin keltesnyyd bol arganii yledelnyydiin buta-gdoliigi kangaza, socialiis gazar tariaalangiin kegzeklin tula beki suuri baiguulba. **Arbaad arbaad mingan kolkooznuud** bol udaridagçiin tabisan loozongiigi bejelyylze menee zildeçigi **bolşovligiin bolgozo, eesedingee kolkoozçodiigi çangaçadaltai bolgobo.**

Aradiin azakuigi socialiis josoor şinedkeke jabadal bol azaliigi oncolon ilgabarilalgiin aikabtar jike debzeleer ydeşegdeze baina. Ene bol kedee azalda byriç delgerengii bolçoo. Kerbee uridani emciin azalça eeriingee zizeken keseg gazar deere arbagaçaza eeree kagaldag, taridag, kuriaadag, zebsegee zasadag, malaa karadag—jere bykii kedee azaliin olon opezaa cana jabuulganuudiigi gancaaraa byteedeg baigaa bol-ni meneeton ondoo juuma bol çood baina. Tragtriistanuud, kombainaçad, mikaaniguud, brigadiirnuud saalinçad ba bişe busad kadaa yiledberiiin ali olon procees-nuudiigi **niite deereni mergezelzyylze** baisanii ilete gereçe men. Ene uçar bol kolkooziin yiledberiigi çanariin talaar **debzyylke** ba azaliin byteeciigi erisçelen deeşelyylke keregte tusa kiine. Beje bejedee nai ramdaliin şine foormo bol azalça tariaaçanii kedelmeriiigi kengedkee. **Kolegtiivta nedesen tus tusiin yiledberiiin kyçenii mekaanig j sonii kamtadkalda orokodoo kolkooz bol şine ba deede zergiin yiledberiiin kyçe baiguulba.**

„Azaliigi oncolon ilgabarilalga bol..., geze „Neemiciin ideologi" dotor Maarks ba Eengelsiin zaakani,—azayiledberiiin ba naimaanii azaliigi gazar tariaalangiin azalaas amiaaralka jabadalda, teryygeer kotiigi kedeegees amiaaralka jabadal da ba tedenii interees kyseliin ondo ondoo baika jabadalda kyrgene". Ene bol kapitaliizmiin erke baidalda. Teeknikiin jikeken debzel ba olduudiin yiledberiiin karilcaanii şine foormonuud deere yndeseleg-desen socialiis azakuideki azaliin amiaarlalgiin procees bol ton ondoo yreteigeer engerze baina. Arbaad arbaad milijoon tariaaçad kolkooziigi baiguulkiin zamda orozo, azaliingaa byteece ba eeriingee aza amidaraliin baidaliigi deeşelyylbe. Kolkooznuudta kamtarsan azalça tariaaçad bol tyykede kezeeç yzegdee ygei josoor kedelmeriçen angida detezebe. **Yiledberiiin zebsegiigi engiin ezemdel deere yndeselegdesen koto ba kedee koorondiin ondoorkol ilgabarilalni ulam byrı ygei bolzo baina.**

Tusagaar nege geren dotor socialiis belgemiigi dyyren baiguulza bolko tukai trockiista nuud ba zesebyriin oportuniis nuudta aguu şiryyneer ataakaluulsan **Leenin ba Staalinii** teori bol tyykete şalgaltajaa gaikamşag saikanaar bariza garaba Tere teori bol bykii manai kedelmeride gol zyil bolno. Proliitaariin kubiskaliin teoriiin ene çukala asuudaliigi tusagaar nari naar bolbosoruulza garsan nek. Staalinii açani basa juugaar iler keb gekede, Staalin bol **şinzelkii ukaanii socialiizmiin ene gyiceeliigi kamagaalka keregte byke namiigi kanduulza bykii ba jamarç oportuniistanuudiigi prolitaariin digtatuuriin daisadiigi butarcokison baina.**

Kubiskaliin kubi zajaa tukai, Soveed kolboonii kegzeltiin kojor zam tuka": gedergee—kapitaliizmada bujuu ali uragçaa—socialiizmda gesen yge baigaa. **Bolşoviiguudiinilaltanuudiin triymf bol manai erkim sain udaridagça, manai cagiin aguu jike teoriço ilaltata socialiis kubiskaliin kedelşegyi bata zolooço nek. Staalinii triymf men!**

Kojordugaar taban zil dotor Soveed kolboonii arad niite bol angi bolko niudargaçuudiigi ecesçelen usadkaza yrgelziin kolegtiivzaliigi dyyrgeke. Ogtiaabriin syyldeki manai ekonoomikiigi sinzelze baisan Leeninii aldarta taban baiguulamzanuu diin, zizeken byrziilig stikii ile te jikenkitei sistiemenyyd bol tyykete suuriaas zailaza baina. Yiledberiiin zebsegiigi engiin josoor ezemdel enyynees koişo baika ygei. Teryynde XVII dugaar konfereence ecesleke prii govor gargana. Kojordugaar tabanzil bolbol angiiin ilgaral ba melzelge teryyldeg şaltagaanuudiigi dyyren usadkana. Niitiin ezemdel bol bykii azakuida ezemdeliin onco foormo bolno.

Kojordugaar taban zilde kedelmeriçen angiiin zorilgo aguu jike. Bykii aradiin azakuida eeriingee kende azayiledberiiin kyçeer teeknikiin şinedkel (rekonstryygce) kiize dyyrgeke zotilgo bidende baina, eneni kapital zeeri aguu jikeer oruulkiigi erilte kiike. Ene bolbol bidener gancakan **sainaar şine yiledberinyydiigi tekeerdeg bişe men tereçilen tyryy zergiin teeknikiigi ezemden kedelgeze** çadaka josotoigiimnai tailbarlana. „Ene bolbol kojordugaar tabanzil nocotoi ilaltanuudiigi tuillakaar kycee jum kadaa meneenii şine baiguulaltiin loozongiigi ezemden kedelgekiin şine loozongoor nemeeke josotoi". (TK ba TKK iin janvaariiin pleenymiin rezoliuucaas) Menee asuudaliin golni enyyndee!.

Kapitaliizm bol tyynii konkureencetei (erdeldeetei) yiledberiiin anaarkitai ba kriizisyydtei kedelmeriçenii kyçe ba yiledberiiin zebsegiigi kemzeegyi jikeer ileene. Tesebte azakuieldebiin busad zyilyydees gadana, nege kemzeenii zeeri gargaçalaad kapitaliizmiinkiaas deeşe yiledberiiin aşag olgono. Eneni bygedede medeetei ene faagtaç ileçeleed egeesaa gyiced oilgog doko gebel: Soveed Kolboon teeknikiingee kemzeenii talaar Evroopodokinii tyryy ulasuudiigi urdalaa ygei baiza tyryyşiin tabanziliin syylde azayiledberiiin byke (valovoi) byteeciin talaar delekei deere kojordoki suuri ezelsen baina. Zarim nekediin bodomzoldog josoor ene bol ede oron ulasuudta gancakan şiryyn kriizisiin debzesenii şaltagaanaas udkalagdana bişe şuu. Ene bol Soveed Kolboonii yiledberiiin aparaadiigi tesebçelen kereglesenii aşag ilyyni garça jiree.

Şine teeknikiigi ezemden kedelgekiin telee temecel bol bidenii urida duusaşagyi rezeer venyydiigi neeze, tedenii socialiis sisteemiin ilyy aşagiigi dyyren kereglekiin, „gyiceke ba urdalka" zoriigiigi tyrgeneer bejelyylkiin arganuudiigi olono. Staalingraadiin ba Kaarikoviin traagtariin zavooduudiin turşalga (oopot) deere Moskvaagiin ba Goorikovskiin avtombiiliin zavooduudiin turşalga (oopot) deere yiledberinyydiin projeegtete kyçiigi ezemden kedigee bol juu oldokiin erkim surgaaliigi byke ulastaa olgogdozo baina. Ede zavooduud bol azaldaa orosoniigi syylçegiinkide orokodoo kojor dakin ilyy traagtarnuud ba avtombiilnuudiigi byteeze baina. Stanooguudiin too uridiin zangaarani medeetei kedelmeriçediini too eşee koroson baikadaa bolko jum.

Teeknikiigi bidener bykii jamarç iladag ygei yiledberinyyd deere—şine barilga baiguulaltadaç, azayiledberideç, traanspor-tadaç, (temer, usan, kedeezam) kolkoozuudtaç ba sovkoozudtaç şudalka ujalgataibdi. Kerbee tyryyşiin tabanzil dotor baiguulagdasan yiledberiiin aparaaduudiigi kedelmeriçed ba kolkoozçod ezen olduudiin gurimaar josoçolon şudalza, ede maşiinanuudiigi jabuulza suraasani manai ulas oron kedii arbaad mingan traagtarnuud, açaanii maşiinanuud, avtombiilnuud, paravoozuud, vagoonuud bişe busadtai (tusagaar gargaşa ygeigeer esegçelen kelee kada!) too toi zeeri almagdaka tukai manai ekonoomiistanuud bodomzoo tabiza tooloo bolni negel bolko ygeisendaa.

Iime deerees namiin XVII dugaar kuralda erkim belegeni ene kariuucalgata salbari deere **manai namiin emkinyydiin çarmailtaigaar kedelmerileke jabadal men bolko bişe aabii. Teeknikiigi şudalkiin telee niitiin dobtolgo klike; tragtariista nuud ba kombainaçaniigi beledkeke; „teeknikiin ek zıamin" (sorilto) emkidkeze bykii komsomooliin yyskeliigi ali bolkoor ergemzelke; kedelmeriçediigi teeknikiin miinimymde ujalgalan surgaka**—iime zyilnyyd menee erigdene. Ene bolbol yiledberi — sangiin tesebiin çanariin bykii ilerkeinyydiin saizaruulga, azaliin byteeciin debzelge ba eeriin ynii gi kimdaruulga metenyydte dulduidaa ygeide argani ygei!

Kengen ba kooliin indyystri jikeken kegzelte abana. Kojordugaar tabanziliin tyryyşiin zil kadaa azayiledberi ba kedee azaliin kyçete şine erniltee ydeşegdeze baina. Kubiskaliin zilnyydte ekin tyryynee, kende azayiledberi bolbol zunii cagta yiledberiiin bagadaliigi usadka ba. Kubiskaliin zilnyydte ekin tyryynee, arbaad milioon koikoozçod bol socialiis gazar tariaalangiigi nocotoigoor erniyyl ke kedelmeride bodoto kereg deere orozo, rekoordto (erkim) urgaca tuillazai.

Kedelmeriçed ba kolkoozçodiin yiledberiiin ynen josonii çin zorig manai resyyrsenyydii gi nileed deeşelyylze, azalçadiin aza amidaraliin baidaliin ed kogşol ba sojol bolbosoroliin kemzeegi eris debzyylke arga meneeç kadaa olgood bii na. Komunaaliin ergemzelen karijaadalgiin, şine baaninuudiigi tekeerelgiin, bairanuudiigi zasalgiin gudamanuudiigi çuluuzuulan zigdelegiin ba bişe busadiin talaar kotonuud ba kedelmeriçenii posiolkonuud koorondo ekilsen meriiceegi ali bolkoor tedken tusalaza, kegzyylke keregtei. **Ergen keregceliin baraanuudiigi,**—geze nek. Staalin Odeesiin moziin tyryy zergiin kolkoozçodiin teleelegçedtei keereldee kiikedee medyylbe,—**menee bidener kojor bagurba dakin ilyygeer byyteekebdi.**

Ene talaar nutagiin azayiledberi bol olon jumanuudiigi byteeze çadana. Tyynii ali bolkoor kegzyylke çukala. Ene uçar bol manai kyçenyydiigi nemeze, azalçadiin azaterekiin baidaliigi debzyylkiin zaka kizaargyi şine arganuudiigi olgono. Nutagiin gyicedkomuud, namiin emkinyyd, tanda yge egtebel Өeriin gee azayiledberiigi niiteer kegzyylkiin bolşoviig kereg yyskeze, baisan resyyrsenyydee keregleze, şiniigi olozo namiin kuraliigi ugtagtii!

Manai kengen indyystriiin byteemzenyydiin çanar tukai asuudal tusagaar tabigdana. Kedelmeriçed ba kolkoozçodiin suragçalganuud jikedee tedener bol sain çanartai baraanuudiigi erine, Өrgen delgyyriigi karijaadalgadaa abadag azayiledberi bolbol saitar uragşaa dabkika ujalgatai.

Georgiijevsk rajoonii kolkoozçon bysegylçyyd nek. Staalinda biçesen biçeg dotoroo iigeze medyylkedee minga dakin zeb gebel:

„Menee baraanii jike bolsoniigi keleedç jaakab. Voot manaiç koperatiiviigiin taguud dee gyyr baraan dyyrene. Gebeç, zarimdaa abaltai baraanuud jiredeg ygeigiini kalaglamaar. Baraan jike, şileze abamaar taatai baraan kodo baidag ygei jumaldaa. Egeel gol jumani juub gekede—çanar muutai. Jamarhaa, siitec bujuu ali batiin kanuud bujuu ali şaalinuud bideniigi kangana ygei, manda ede bygediin sain çanar karal caka keregtei. **Kerbee satiin jumhaa josotoi satiin. şaalihaa —Şaali, batiinkahaa — batiinka baiza sanaa sedkel zargaulag"**

Kedelmeriçed ba kolkoozçodiin zyitei eriltenyydiin kangakiin uçaraa kedelmeriiingee şinedken tabidag ygei azayiledberiiin ba koperaaciin kedelmeriçedees nam bolbol katuugaar asuulta kiike. Өrgen kereglegçediigi kangakaar kubi zajaagaa raa todoson olduudiin namiin çanar bol meneeder juugaar ilerkeilegdeneb gekede: ynen ceke ba sain sanaagaaraa kedelmerile tesebee dyyren gyiced e, eeriin ynii gi kimdad ka, sain çanartai baraagi bytee bolbosorongui soveediin nai maa jabuula!

Emkidkeliin asuudaliigi too şookogyi jabadal—zarim tasag salbarinuudiin kozomtoliin şaltagaan- Zarim keden nekedyyd enyyniigi biçiikan asuudal geze sanadag baina. Tedener gynzegiigeer alduurna gelçe. Namiin zinkeni şugam bol tyykete şalgaltajaa garaad baikadani gol sanal — yile keregee emkidkeke, olduudaa zeber kubaarilan tabika niitiigi oroilon emkileke kereg teeşe kanduulagdaka josotoi. Donbaasiin zişee deerees kancarliaar— biurokraad—udaridalgiin gurimuudtai temecelgiin zişee deerees namiin ba azakuin kedelmeriçediin surgaal abamaar zyil bii. Namiin kural bol bol ene talaar kiisen bykii kedelmerinyydee denleze şine erke baidalda kedelmerileke Leeninii stiili çanariigi ecesçelen bekizyylkiin şine alkanuudiigi karaalka baina.

Namiin XVII dugaar kuraliigi bidener bol gadaada ba dotoodiin tuşagaar naaşargatai erke baidalda ugtaza bainabdi. Proliitaariin digtatuura beke ba kedeleşegyi. Manai oronii azaakuin, ulas—teriin ba ceregiin kyçen kemzeegyi debzeze. Soveed Kolboon bolbol syyliin zilde olon ulas koorondiin baidal deere gaikamşag saikan amzaltanuudiigi tuillaba. Evroopodekinii tomo tomo gerenyyd ba kubi kerşenyyd bidentei beje bejedee dobtololcokogyin tukai paagtanuudiigi batalasgaaka erketei bolson baina. Kapitaliis gerenyydiin egeel tomoni bolko KAKŞ kadaa „tooşookogyin" kuuçaniigaa pozlico yzeliigi barimtalsaar yrgelzelze çadaa ygei. 16 zil dotor katuuzalçasan zanşalani ebdegdeze, KAKŞ bol bidentei zokistoi deplomaad kariicaa baiguulba.

Leeninii TK-iin kolo karka mergen bodolgo bol tyryyşiin tabanziliin ilaltanuudiigi kangakaar yle baran, socialiizmiin caaşadaa erniklin bata suurtabiba. Soveed Kolboon bol delekeidekinii prolitaariin kubiskaliin dabagdaşagyi kerem bolbo. **Nam bolbol ogtiaabriin gyiceelnyydiigi Staalinçalan zeb egzyylsen begeed, soveediin kilenyydiin oiro kyrekiigi zabdamaar Doronodekinii ba Baruun oronii imperialiizmiin avantiriis etegeedyydte gaşuudal bolno.**

Tedenerte soveed oronii kedelmeriçen ba tariaaçadiin gazar deere cereg kiike arga oldoko ygei. Manai oronii kedelmeriçed kolkoozçod ba azalçadiin kubiskalta ulaan cereg bol odoonii dainii bykii buu zebsegyydiin bulad karçaar tedeniigi ugtaka. Prolitaariin digtatuurata orondo dobtolson teryynii froonto deere dyyren sandaral ba ara tulgadani prolitaariin kubiskal iimenyyd jumiigi bolşoviiguud kangana.

Ebte amagalan bodolgo bol SSRK-iin bodolgo baisanç juma, baikaç juma. Gebeç, imperaliistanuudiin dunda Soveed Kolbooto ulasiin kyzyygeer berkeçeelnyydees multarkiigi kysegçe agnuuçad nileed oloniigi bidener medekebdi. Tiime deerees, SSRK-iin kedelmeriçed, kolkoozçod ba azalçad aa, ilagdaşagyi Ulaan ceregiingee kyçiigi bekilegtii gesen bolşoviiguudiin uriaa kedeleegyi zangaaraa!

Kojordugaar tabanzil dotor temer zamiin traansportiin asuudalnuud teeşe tusagaar nkaral kanduulkabdi. Tyynii baidalaas manai azayiledberiiin kedelmeri udkalagdana. Menee ederiikieer karaad yzebel traasport—aradiin azakui dotor narin gazarani. Traansport bol manai şine eriltenyydiigi kangana ygei. Nam bol kojordugaar tabanzil dotor ende, ene çukala kariuucalgatai salbarida maagsimym jikeken kyçe ba zeeri egene. Tiigeed baikada, traansport bol socialiis azakuin yliger zişeetei salbarini bolgon kubilgagdana.

Namiin XVII dugaar kural bol angigyi socialiis belgemiigi tekeereke kural men. Kyn terelkiteni erkim olduudiin sanaaçalza jabasan tyryy zergiin prolitaarnariin teryynii telee oroldozo tyrmenyyd ba barrikaaduud deere eken baisan gabijaata kereg gyicedkegdekeni. **Soveed Kolbooto ulas kadaa aguu jike angiygyi socialiis belgemte ekindygeer ulas bolno.**

Kubiskaliin esergyy trockiizmtai, nek. nek. Bukaarin, Riikov, ba Toomskii tyryytei baruunii kelbereltei, Siircov—Lominaadziin baruun—zyynii belegtei, Slepkov-Rıytin Eismont-Smirnov metiin buzagai oportuniistanuud ba kojor niuurtantai temecel dotor nam bol ilaltiingaa şabaga bolko socialiis belgemiin tekeerelgede detelze jabana.

Bolşoviig namiin zerge dotor buliaaldaa jabuuldag ygei asuu dalnuud bii: **„Tedeniigi nam dotoroo kelsenbuliaaldakani bykii prolitaariin socialiizmiigi asuudal dooro tabisartai teetei belei"** (Eenglis) Ken tere proliitaariin eg maggyi yzeliigi ceezeldee ygeib, ken antileeninii temecel kiize yrgelzelneb, ken namiin temer zuram sakilgiigi ebdeneb, ken suugaad engerkee sananab—tedende namiin zerge dotor suuri ygei. Tiigeed baikada, iime doriuuçuuliigi, iime oportuniistanuud kojor niurtan ulas teriin samuuragçadiigi nam bolbol eeriingee zergees namnan gargadag baina; Enyyniigi namiin ceberlelgiin ekinii dengyyd maşa saikanaar gereçelne.

Kojordugaar tabanzil dotor angigyi socialiis belgemiigi tekerelge bol niudarganii ylegdelnyyd ba oportuniizmtai eris temecekiigi erene. Syyliin ba şidesen ştyyrme bol zarim negen salbarinyyd deere angiiin temeceliigi kurcaduulaa ygeidee argani ygei. Iime deerees, angiiin seremziigi deeşedkeke oportunizmtai odoonii yjede gol ajuul bolko baruunii kelberiltei eris temeceke jabadal çukala.

XVII dugaar kuraliin bolzoi oirtozo baina. Ene uçar bolbol kuralda beledkeke niitiin kedelmeri delgeryylke, eeree şyymzeliigi saitar delgeryylze. namiin ceberlelgiin yjede ileryylegdesen bykii dutagdalnuudiigi zaisuulka kedelmeri namiin emkinyydees erine. Namiin emkinyyd bol eeriingee kiisen kedelmeri ba kuraluud koorondoki namiin kiisen byke kedelmeriigi denleke josotoi.

Uridani jamarç zilnyydte, nam bol meneenii XVII dugaar namiin kuralda jireklinkide adali, negen duutai temer zarçamtai yzeliin talaar bata baricaldasan baiza yzee ygei.

Leenin ygeigeer arban zilde aguu jike tyykete şalgalta garsan eeriingee udaridalga ketelberiigi nam bol iime bata kyreegeer byselze kezeeç yzee ygei.

Gancakanla ecestee kyrter kubiskalça angi—prolitariaad bol Maarks. Eenglis, Leenin ba Staalin metiin iime beleg udaridagçadiigi degzyylze çadaka baigaa.

Ynendee kedelmeriçen angiiin kereg, aguu jike Ogtiaabriiin kereg ilagdaşagyi.

Ogtiaabri bykedelekei deere ilana!

BK(в) Namiin 17 dugaar kuraliigi azaliin şine doldinuudaar ugtaka

Nek. Mogşoonoviin udaarna brigaadiin daiçalkii ujalganuud

Buriaadiin gigaant — remzavood deere nek. Mogşoonoviin suuta udaarna brigaad bii asaniigi gancakan BM respyyblig dotot bişe byke ZS kizaar dotoroo bygede medeze baigaa josotoi.

Tiime zeb. Nek. Mogşoonoviinkidiigi meden ygei baika argani ygei. Gigaant PVRZ-iin barilgiin anka ekilsen cagaas koişo nek. Prokoopi Mogşoonov bolbol barilgiin 4-dygeer proraab pyynkte deere modonii darkaçuudiin brigaadiin ketel

berilegçe —brigadiir bolzo oroson baina.

Tiin oroson ederees ekilen Prokoopi Mogşoonov bolbol eeriingee kubida tudasan daabarita tesebee ederees ederte, saraas sarada ilyybçelen gyiçedkedeg asan ba tyynii zişeegeer eeriini brigaada yiledberi sangiin tesebiin gyicedkeliin temecelde nek. Prokoopiiin ketelberi dooro nege zamaar, emkitei kyçeer şuud orozo udal ygei PVRZ deere erkimyydiin erkim brigaada bolzo çadasan azal.

* * *

Mogşoonoviin brigaada 16 kyneer byriidesen. Brigaada dotoroo negen sanalta, katuu zarçamtai, ebtei. Nek. Mogşoonov daabarita barilga sangiingaa tesebiigi ilyybçelen gyicedkekees gadana emkidkegçe men.

Mogşoonoviinkid proguulçaguudiigi tus karşaar yzedeg. Proguul kiike jabadaliin baakanç yzegdekede eris çanga temecedeg.

* * *

Mogşoonoviin brigaada saraas sarada barilga sangiingaa tesebiigi ilyybçelen gyicedkedeg baina.

Ogtiaabri sarada Mogşoonoviin brigaada barilga sangiingaa tesebiigi 194 kubi gyicedkesen.

Mogşoonoviin brigaadiin byke geşyyd şine latiin biçegte idebkitei suralcaka bygede unşaza ba biçeze çadaka bolson ba tyynçelen ulas teriin keşeel de alagad ygei jabadag azai,

Nek. Mogşouoviin brigaada bol namiin 17 dugaar kuraliigi ugtuulan eesedtee daiçalkii ujalganuudiigi ababa gebel: 5 erkim sain tyryy udaarniguudiigi komsomooldo eke, eesediin brigaadaas 11 kyneer byriidesen 17 dugaar kuraliin neremzite brigaada tasalan emkidkeke, brigadadaa 5 şine kedelmeriçeniigi abça udaarniguud bolgoko. Ene kojor brigaadanuud Dekaabri sariin barilga sangiin tesebiigi adag 110% gyicedkekeer ujalga abazai

Bejedee abasan ujalganuudaa toogiin ba çanariin talaar ilyybçilen gyicedkekiin uçaraa koorondoo soc. meriiceegiin geree batalsan baina.

* * *

4-dygeer proraabiin emene erilte kiikeni: kedelmeriçenii kamtiin bairada kaluun usan cag yrgelze dutadag tula tyyniigi ene geseer zogsoozo kaluun usaar gyiced kangaka basa modonii matiriaalaar gyiced kangadag ygei tula azaliin byteesiigi deeşilyylke jabadalda kokidol tokiooldodog begeed tiime enyynees koişo modonii ba bişe matiriaaluudaar baakanç saad ygei gyiced kangaka.

G. Z. Ajuuraniin

Selengiin aimagiin namiin ceberlelgiin dengyyd

Soveed zasagta Buriaad mongoliin oron bol tonç eeree şinze baidaltai begeed Selengiin aimag kıdaa ene eere badaliigi karuulsan aimag men. Ene aimag bol Mongoliin Arad Respyybligtei nege kile niileze suudag. Arad zoniini 60 kubi buriaad jasatan. Urida cagta buriaadiini eregteineriin 30 kubi lamanar baisan. Aimagcoogoo 10 dasantai, Edenii negeni buriaadiin dunda „kambiin kyreen“ geze aldarçasan begeed bykii Buriaad Mongol oron dotorki lamiin şazanii teb men baigaa. Negee talaas arad zoniini 30% ni urida cagta kaanta zasagiin ebigtyşeg bolzo baisan kuuçan kasaguud baigaa, tede bol arad ergenii dain baildaani yjede Kolçaag, Yngieerne g. metenyydiin tulaasa bolzo baisan, kubişkalda esergyy kyçen men baisan baigaa. Kilede dyte suudagaas ene aimagiin zon kantar baan naimaa kiideg baigaa, tere bol 1929 on kyrter erçemtei yrgelzelsen azai. Ene bykenees gadna erdem bolbosoraliingaa talaar arad zonii kozomdongini ileken baina. Ene olon uçar baidaluud bol aimagiin bykii baidalda (ulas teriin, aza akuin erdem sojoliin) eeriingee tamaga cokizorkison mete ileken neleetei baisan. Odoo yjede aimagiin 75 kubini kolkoozdo kandasan baina. Azaliini gol kandasan zamni mal eskeberi tariaan

Namiini emki jike zaluu, komuniistanariin diilinki bujuu 80,3 kubi 1929 onii begeed „jike kubilaltiin“ zilees koişo namda orogçod baina. Ene zaluukan, bekizee bejezeedyi emki bol angiin daisan bolko niudargan, nojod, lamanar, atamaanguud terigyytentei temeceze, nelieed çanga şalgalta garça jiresen baina. Ene berkeçeeltei baidaliin deere terel omogiin koorondoki temecel geze basa nemeri bolon ulam berke bolgodog baigaa.

Aimag dotoroo kamta 190 kolkooztoi: tyynees TOOZ uud ba TOYS yyd 14, artieelnuud 161, komuunanuud 14. Byke Buriaad Mongol oronii omogoi kol sairkalni bolko Staalinii neremzete, „Ulaan Orongo“ ba „Kubiskal“ zergiin jike jike komuunanuudiigi togtoozo çadasan baina. Ede komuunanuud bol kede keden mingan tologoi maluudtai.

Kubiskalaas urigçada Selenge bol buriaad zonii dunda arai negeken surguuliiigi kubiskaliin uridakana neesen baigaa. Odoo bolkod ekin şatiin surguulinuud ergezesen kamta 73 surguulita tyynees 38 ni buriaad. TZS (ŞKM) 4, arbanziliin surguuli 1 mal eskeberiiin teeknikym men 1 bolson baina.

Men aimagiin debisker deere kedee azaliigi şinedken baiguulka kyçete tylkiyyr men bolko MTS, 2 MSS, zoonaalino zooteekniis staanca ba „Ovcovood“ sovkooz togtoogdoson baina.

Gebeç kedee azal ba erdem sojoliin kyçete tyltiyyr zebsegyyd bol gyiced sainaar zokioogdon jabuulagdaza çadagdaagyi baina. Aimag bol mal eskebeçiingee talaar zailaşa ygei kubilalta tuilaza basa çadaa ygei gebel ene zil dotoroo maliini too bol 5,5 kubi dooşoo orozoi.

Namiin emkiin ceberlelge bol kynii medereliigi kubilgaza, bykii çen zorig, kyçe sanaliini kol kooziin ba yndesen sojoliin baiguulaltanuud teişe kanduulka, namiin zergiigi bolşoviigzuulka asuudaluudiigi toiruulan elsyylke talaar kyçetei tylkice bolzo egesen baika.

Komiisiin kedelmeriiin gol zorilgoni mal azaliigi kegzyylke telçe kandasan baina. Komiisiin bykii duradkal sanamzanuud dotoroo mal azal bol tyryylen jabaka udka çanartai mal azaliin togtomol brigaada bol men çukala çanatai iimiin tulada ene brigaadanuudiigi erkim sain kolkoozniguudaar too gyiceeze ede niigee aza baidaliigi saizaruulka, malaa ebelzyylkiin sain tekieerelge kiike g. m. ba mal azaliigi deeşelyylke jabadaliigi kangakaar şinedken baiguulka josotoi geze çukalaçalan temlesen baika.

Nutaguudaas abtasan medeenyydiigi baicaakada, komiisiin duradkalnuud bol caarsan deere kaişa kereg orkigdoo ygei çingi baina. Mal azaliin şiidkeke çanartai somonuud maliingaa ebelzelgede sainaar tekieerzei (Orongo, Zargalanta, Zagastai, Dereste, Içete, Borgoin „Ovcovood“ g. m).

Geke zuura Borgoin sovkoov bol kede keden zilde tasaldaltai baisan. Kadalangiingaa gazariigi dutuu kadaka, tariaa ba ogoroodiin ideenyyd kuriaagdan ygei yldedeg dulaan baira ba tezeel ygei deerees malani turaza, zuuraza ekedeg. Dyte çadariin somonuud ene sovkoozjigi kodoodoo byksiirdedeg baisan. Ceberlelge bol sovkooziin yyriigi nileed sezerçe, zarim negen geşyydiigi şabkadasagaasan baina. Tyynees gadna ceberlelgiin komiis bol sovkooziin baidal tukai kizaariin ba moziin komiisnuudta darui tyrgen medeecesen. Sovkooziin kedelmeriin sula baisan tukaida „Z. S. Praavda sonindo“ tolilogdoson baigaa. Ene byken kamtadaa nileed sain yre koişolontoi baiba. Ene sovkooz keden zilde orşon baika zuuraa cag yrgelze tasaldaltai baidag aad, tasaldalaas ekilen garça çadasan zeleni ene 1933 on men.

Kerçe suusan somonuudiingaa kuriaalgiin kedelmeride jike tusalamza yzyylsen. Koninii bairanuud zasagdaza, dizinfeekcedyylegdesen. Tiime tula 12500 koninii ebelzeke bairaar gyiced kangagdasan. Ogoroodiin idee kadagalka gazar, maşiiniin sarai metenyyd men barigdaa.

Eceetein somondo nugalaa bolsonii şaltagaanaar keden zilde azaliin tasaldaltai baisan maliinç bairanuud barigdaagyi baidag baisan. Ceberlelgiin syyleer nileed zasaraza, maliingaa ebelzeke jabadaliigi erkim sainaar beledkesen baina.

Ceberlelgiin ekilke yje kyrter namiin emki dotor 437 kyn baigaa. 34 yyr, 433 kyn şalgagdaba. Tyynees 257 kyni urida kebeeree yldee, 111 kyn bujuu 25,6 proc. gargagdaa, 65 kyn bujuu 15,1 proc. orologço bolsaişaan dagaçad bolgon şilzyylegdebe. Byke toogoos 264 kyni Buriaad kolkoozçon baigaa, edenii 71 gargagdaza, 41 şilzyylegdesen.

Gargagdagçadiin 50 proc. namiin discipliinigi zabkairuulagçad baina. Ede bol jikenkidee namiigi koişo tatasan şagtaga, loodori ba namda yndesen zyrkenees itegeze oroson bişe zon baina.

Namaas keegdesen namda kereg ygei zonuudaas zarimiigi zişee bolgon abça yzejaa.

Krygloov ZG., aimagiin vietinspieegtor, 1931 onoos namiin orologço, keden zonoor kamtarça ekeneriigi kyceeree edlelcesenii tulada syydlyylsen. Ulas teriin çanartai asuudalnuudta negendeniç kariuu egesengyi. Namiin jerenkii baidalaas ogtolon tasarsan ba baakanç sonirkodogyi kyn baigaa.

Dorziin Dari, 1932 onoos koişo namiin geşyyn jabasan, kolkooziin gesyyn, kolkoozdoo kedeleegyi, oiro zuura „Ovcivood“ sovkoozdo baitaraa, zugadan arilza, keniiç sojorkol ygeigeer kiliigi nebtersen; kuraldaaç jabadaggyi, geşyynii teleberiiigi telegdeegyi, egesen daabariigi dyyrgedeg ygei arcadag, ceberlelgiin kural deere eeriingee namtariigi keleze eke dura ygei baigaa.

Protopoopov K I, 1931 onoos koişo namiin orologço jabasan, geşyynii teleberiigi bykeli zil teleegyi. Kolkoozdo baisanaa garsan, emçiin azaltai boloson.

Ene zişeenyyd deerees bodokodo namiin emki bol geşyydiigi şineer abkadaa saitar şalgaza yzedeggyi, çanariin taliigi kaikarangyi, too namnaad jabasan bolno.

Gargagdasan zonii 25% ni angiin karşa daisan etegeedyyd baina. Geninii gedegiigi zişee bolgon abaad yzejaa. Geninii gedeg ken be? Nelieed delgyyrşeg jabsan gebşe-lama, dacanaas 1924 ondo garsan. Tyyees koişo 1929 on kyrteje kantar baanii naimaa kiisen, jike naimaaçan kyn baigaa.

Giraasimov FV. 1930 onoos koişo namiin geşyyn jabsan. AGK tyryygiin orologço. Siemioonovto 1 zil alba kiisen, angiin daisan etegeedtei baricaatai baisan, partizaan komiisiin kedelmeriigi buzagairuulsan kyn baigaa. Urida cagaan ceregte jabsan. Giraasimovaar partizaanii keregiigi ketelyylkedee aimagiin emkinyyd tonç taaraka gyi jabadal kiisen baigaa.

Erdeniin gedeg bol kasag jabasan kyn, imperaaliizmiin dain cooguur kaanta zasagiin albanda 4 zil jabasan, Semioonovto 1 zil jabasan, baroon Yngernede tyynii usadkagdatar jabasan kyn Nutag oronoo 1921 ondo bucaza jiresen baigaa. Arkinça, kedelmeride saad uçaruuldag, ene kyrter şazantai baricaatai.

Bişe bişe, zişee bolkoor zonuud tukaida enyynees urida keden udaa bişegdesen baina.

Namiin aikom bol „Zyynii“ nugalaaçadtai gyiced sainaar temeceze çadasangyi baina. Cedenii, Şarabiin g.m. nugalaaçadiigi jamarç kariuu cokidosoabaa ygei Cedenii gegçiigi aimagiin ketelberileke kedelmeride degzyylen oruulsan baigaa. Zarim nugalaaçudiigi jamarç keseeltegyigeer orkizo, namiin emkiigi namiin gol şugamiigi kazailgaka eldeb nugalaaçuudtai temecyylen surgasan kemezyylsen ygei baina,

Eeriingee aminii keregyydiigi kamagaalkiin telee namiin bileedtei jabasan zonuudç (Zinkoviin, Cedenii, Kamagaanii, Motkoonov, Budiin) ceberlelge deere ileren garça jiresen. Kuulibusiin negzelgenyydiigi kiideg, eldeb zeeri ba gerşen bolko edlelyydiigi eereçelsen baigaa.

Syydiin ba merdeke meşkeberilke zergiin kedelmeri bol nen ylemze muugaar tabigdasan baiba. Sydijaa Nimiin gegçe (nanaas gargagdasan) enyynees urigçaç, odooç cag yrelze arkidadag baina. Keregyydeni keden sara, zarimdaa keden zileer yzegdengyi satuulagdadag baiga.

Ceberlelgiin komiisiin kedelmeriigi caaşani batazuulka ba duradkal sanamzanuudiini kyçende oruulkiin tulada moziin ketelberi bol aimagiigi jerenkii kaadara ba tuskai mergezelteneer kangaka tukai oroldoko josotoi baina.

MSS iin kedelmerini odoo zilde iuskai mergezelten agronoom ba maastier ygyigees kosorozo baigaa gekede bolno.

2 MSS yydeni kadaa bolboson malazal degzeekede tencelgyi jike açatai, tusatai boina. Iimiin tulada edenii dergede ulas teriin keltesyydiigi togtoko tonç çukala bolood baina. Uçarani juub gebel ene aimagiin zon geiçe kile dee dyte ba jike kozoduu baina geze karaada abka josotoi.

Zoonaalino-zooteekniis staanca bol (kizaariin udka çanartai emki men) tuskai mergezeltei 10 kedelmeriçedtei baigaad, Zygeer edenii kiisen azal kedelmeri geze odoo kyrter yzegdenegyi. Ede zon bol erkim sain baidaltaiç bol 7 8 sara baika zuuraa juuç kiigeegyi. Erdem ukaanii azai kiike josotoi zon aad, kari agnuuri kiize baidag baigaa. Ene staanciin nege tasalbariini baigaa „Bolşoviig“ komuunada malani zuu zuugaar ekeze baikada, ede erdemted amagalan sedkileerce teniildeze suusaar juuç kereglekegyi juum. Staanciin erdem ukaanii dirieektor albiin keregeer keden sara jabaçadag tula erdem ukaaniigaa kedelmeriigi ketelberilenegyi. Namiin mozlin komitieed bol ene keregte daruikanaa orolcozo yzemeer boloo.

„Ovcivood“ sovkoozdo deede zergiin tuskai mergezelten jerdee ygei baina geze ceberlelgiin komiişiin zyygees kedii dokioo kelegdesen baibaç, moziin ba kizaariin emkinyyd jamarç kemzee abaaygei baina.

Jerenkii deereni kelekede ceberlelge bol namiin bykii kedelmeriigi nelieed kengen bolgoson baina. Namiin emki boi ceberlelge bolno geze tekieeree, beledkeegyi baigaa Komiisiin ile jirsenees koişo yyryydiin dunda şyymzelelnyyd g.m. ekilsen. Ceberlelge bolzo baika zuura keden dutuu dundanuud ile gargagdaza, edeniigi zasaka zailunkiin tukaida komiisiin zygees josotoi zaabarinuud egtesen baina

Ceberlelgiin komiisiin kedelmeride aikomiin zygees tuslamza balaiç jike egtesengyi.

Selengiin aimag dotor ceberlelge kiigeed baikada ene emki kedii dutuu dundanuudtaiç bol jerenkii deeree elyyr ba namiin zin keni şugamiigi bejezyylkiin telee temeceze jabana, jere barag sain emkii geze ilersen baina. Ceberlelge bol emkiiin angiini serenze ba temeceke kese çabaliini ulam deeşelyylsen baika.

Selengiin namiin emki bol komiisiin duradkalnuudiigi kecendeni oruulan, KB(b)Niin kizkomui ba enyynii negedegeer sekritaar nek Raazymoviin ketelberieer jabaza eriingee aimagiigi negen bolgozo çadakani çukam baina.

A Jydooşnikova. R. Bazariin.

„Ulaan Selenge“ şenzeleliin orondo.

Namiin şugamiin jikeken kazairuulal

Selengiin aimagiin BK(b) Namiin komiteed, aimagiin GK ba aimagiin yiledberiçenii soveediin emenees keblegdedeg **„Ulaan Şelenge“** geze sonin biçeg bol odoo gurbadaki zilee garaza begeed ankanaas koişo syyliin yje kyrter 100% şakam Buriaad Mongol yndesen kelen deere keblegdedeg baisan. Ene bol ton zeb begeed selengiin aimagiin byke zonii 60% ni Buriaaduud baika jumaa. BK (b) Namiin moziin komiteedaas selengiin aimagta sonin biçeg baiguulkadaa, imagta yndesen kelen deere keblekiigi daalgaza egesen baika jumaa.

Kedii iime baisaar baitala **„Ulaan Şelenge“**—sonin bol (redaaktor Zimbyyjev) uul şugamiigi kubiiin aaşa duraar zabkairuulza nen tyryyn byke soninii kuudasiigi 99 proceent oros bolgozoi.

Gebeç, oros bolgoo gedeg yge ynen udkaaraa tiim bişe **„Ulaan Selengiin“** „ketelberilegçediin“ oros bolgoson zyilni zebken gadaa dyrseeree oros mete bolko begeed udka nairuulgaaraa orosç, buriaadç bise—kojoriin koorondiin, ali keliigi bydyyligeer zabkairuulsan kereg bolko jumaa, Zişee bolgokiin telee **„Ulaan Selengiin“**—nojaabri 23 nii 53 deki dugaariigi abça yzejaa Ene dugaar bol Buriaad Mongol yndesen ulaan ceregiin 9 ziliin oido kanduulsan dugaar begeed enyyn dotoroo tyryy biçegees ekilen syyliin sonoskol kyrter orosoor biçegdesen (3 bişiikan mongol zyil bii) baina.

Tiin ene oros biçegyyd bol nairuulgiin talaar zigşyyritei alduutai begeed oros kelenii dyrimde ogtolon taaraagyi ygyyleliin geşyydiin koorondiin kolboo ogtolon zokilduulaagyi, jere zonii kelsedeg ene tere ygiigi taamag abaad taamagaar cugluulza ygyylel bolgoson baina. Iime deerees sonin biçegiin gol udka—daiçalkui çadabari operatiiv, onco todorkoigoor socialiis baigun altiin gol asuudaluudiigi tabika joson ogtolon aldagdazai. Tuskai ygyylelyydni koorondiin zokiko kolbooygei bolkoloo roo ulas teriinç udka ygei bolko begeed gancakan bolşoviigiin sonin biçegiin kendiigi buuruulka, neriigeni kukalaka jabadal bolkoos bişe zyil ygei.

Ene uçariigi batalkiin tula **„Ulaan Selengiin“** dugaaraas kedii ygyylel abça tere keleerni eçe tatajaa:

„Учтывая все эти факты аймачный комитет партии своим решением от 27 октября выносил жестокие решение в плоскоста изжития имеющихся безобразий“

* * *

„Все эти факты в известного имело место Селенгинскому аймаку, что наша комиссия по чистке партии, как наприм секретарь п/ячейки племхоза Иро Шарапов, который всю св работу строил на голые администрировании.“

* * *

„...Все эти пробравшиеся в одно гнездо антисоветские э менты занимаются вредительством обманывая госуоарству пу тым цифрами получают советские червонцы. Необходимо изгна их из советского аппрата, в дальнейшем терпимым быть может.

Проежий“.

Iime biçegees kyn juuma oilgozo abkuu? Jaabaç oilgol ygei, tiime bolkodoo nek. STAALINII kelesen: **nam bol kebl soninoor damzuulan olon niitetei eder cag bykenee ees tee oilgogdoko, kereglegdeke keleer jariicaza baina** gese **„Ulaan Selenge“**—sonin cokomtoi gyicedkene ygei.

Jere **„Ulaan Selenge“** — so inii orosoor keblegdekii erike onco şaltagaan bainuu gekede?—ogto baika ygei. Noja briç 23 nii dugaar abça yzegtii! Uul dugaariigi orosoor garg ka şaltagaan ogto ygei, karin Buriaad Mongoliin yndese Ulaan ceregiin 9 ziliin temecel ba kegzeltiigi yndesen kele eke josotoi baisan. Ene bol selengiin aimagiin „kendete r dagtoriin“ kubiiin aaşa begeed eneni cokom juun bolkiigi m dekegyi tyynii ulas teriin sokorliigiigi gerçelne.

Gadana, sonin biçegee teeknigiin talaar emkidkeze çad dag ygei deerees **„Ulaan Selengiin“** dugaaruud gadaa de seeree yzemzegyi.

Ene bykii yligerte yzegdeşegyi jabadal ba namiin şug miigi zabkairuulsan kereg bol imagta namiin aikomiin (sekritaa Maragtaajev) niyden deere bolzo begeed tedeniigi zasaki kemzee abka ygei ajadaldan suukadani magaad tyynii zaabriaa ene alduu kiigdeze bainuu geze sanamaar baika jum.

Tiime tula **„Ulaan Selenge“** ba namiin aikom bol u ulas teriin alduugı darui zasaza, ton darui sonin biçegee jere kiidee buriaad yndesen kelende oruulka josotoi. Sonin biçegii gee çanariigi, daiçalkui çadabariigi ene geseer yge tedii biş bodoto baidal deereni saizaruulkiin tukai kemzeenyydiigi uda daraa abka jostoi. „Ulaan Selengiin“—redaagciigi ketelberilek jabadalaa jaaka argagyi çangadkaka keregtei. Enyyn tuka bolşoviig kemzee abkiigi aikomiin sekritaar Maragtaajev b redaagtor Zimbyyjev kojorto yge egtebe.

Lygaanskiin parovooz tekeereke gigaanta zavood azaldaa orobo

Mokkvaa, 2 (T). „Izveestijaa“ bol Lygaanskadaki paravoozbarilgiin şine zavood yiledeeride orosonii tukai biçene.

Socialiis yiledberiiin ene gigaanta şine byteed yiledberileze baigçadiin toondo orobo gesen Ordzonokiidziin tuşaal ton eceeken ygeiteiç bol ene zavood çukam gigaanta geze medekeer baina.

Lygaanskiin kuuçan zavoodtoi zergeleed paravoozbarika şine kombinaadiin argigar tomonuud gernyyd bosozoi. Zavoodiigi gyiceter teriyygeer baiguulka gekede saad boldog Lygaanskiin gol kazuu teeşee ketelegdesen. Kojor zil kakascoo kojor milijoon kybomieeter gazar maltaza zeebe 13 mingan bitoon tulguurinuudiigi şaaba. 5 jike ceeke bariba edeni negeni 34 mingan kv. meetr gazar ezelne, dulaaelektriiin staanca zurgaan podstaanca, gaaza generaatoriin staanca, kraanii estokaada, bişe bişe keden tusalamza baiguulganuudiigi barisan baina.

Ene zavood geiçe bol byke delekei deereki paravooz baridag zavooduudiin kamagiin tomonuudiin negeni men begeed manai ulasiin parovooz barika yiledberiiin zinkeni baazani bolno.

Ene zavoodiin kyçe çadaliigi 1080 parovoozoor tukailagdasan baigaa. Zygeer ede parovooznuud bol manii yzedeg kuuçanii parovoozoostad ondoojuuma, „Feeliks Dzerziinskii“ nerete, keterkei keçete ene parovooz bol keçete jeriin parovoozoos kojor dakin kende açaagi 1½ dakin tyrgen şireke çadaltai juuma.

„Feeliks Dzerziinskii“ bol 2300 toonno (144 açaatai bogoonuud) teegeed abkadaa çaas byriiin 22 kiloometr jabana.

Lygaanskiin zavood bol zil coogoo ene mete saikan, ene mete beki byke, kyçeteinyyd 1080 gilmeger kara parovoozuudiigi gargaza baika juuma. Sfensoon bol eeriingee byteeliigi ede gigantanuudiin dunda odoo tanikaç ygei baisan baigaa.

Ene şine zavood gyiced şiidze azaldaa orozoi. 1934 ondo bii çadalaa gargaza, 1080 parovoozoo gargaza araiç amzakagyi baina. 1934 oncoo kiike tesebeni 300 parovooz.

Şine gigaantiin bykii tekieege keregceleni kariiin zyge baakanç tusalamzagyigeer b teegdebe. Şine ceekenyydeni b ke delekeideki barilga yiledbe riiin kamagiin syyliin erdem ç dabariigi yzyylsen sonin de gyyr mete juuma.

Kuuçan şine zavooduudii toirood baggyi jike kedelme çediin bairanuud tekeeregdek

Ene zavoodiin kuuçan ba ş ne ceekenyydte 15300 kede meriçen 1810 inzeneer ba tee nigyyd kedelne. Lygaanski kuuçan zavood geiçe Kolomin ba Soormoviin zavooduudaa kojordakin jike baisan. Ene ş ne zavoodoni kuuçan zaboodoo derbedakin jike baina.

XVII kuralda bolşoviigçolon beledkeze baina

Moskvaa 1 (T). Namiin XVII dugaar kuraliigi tataka gesen BK (b) N iin TK diin togtool bol SSSR iin kedelmeriçenii dunda aza yiledberiiin maşajike çinzorig gabijaata yyskeleer ugtaba. Tifiiisdeki kamagiin jike baiguulalta bolko paravooz zasabariin zavood bol kedelmeriçedee emkidkeze, ene zil coogoo tesebiingee deerees 5 parovooz ilyy gargana geze amalaba Kedelmeriçedeni kadaa 1934 onii janvaariiingaa tesebiigi javaari 25 de kuraliin neegdeke bolzor kyrter dyyrgene geze men amalaba. Petroovskiin neremzete Dnepro petrovskiin zavoodiin 2 marteeniin kolegtiiv Byke kolboodoki koonkursa meriiceenii kojordoki tyyriin teryyn suuriigi bulaaldan temeceze ba 17 dugaar namiin kuralda taaramzatai ugtamza beledke geseer nojaabriiingaa tesebiigi 25 kongcoo 105,1 kubi dyyrgebe. Goorloviin maşiina barilgiin zavoodiin komsomool emkini kadiin kombinaadta kariaas acarsan nykelyyr maşiinanuudiin narin kubi keregselnyydiigi 17 kural kyrter kiize egene geze ujalga egebe. Goomeliin Seli maaşiin kedelmeriçedeni ene ziliin dyyreter gereniigee yriigi gyiced tyleed 18000 mingan tekerigiin keregcel bagaza garana geze basabejee ujalgalba. Men zavoodiin togoonii ceeke bol kedee azaliin şine maşiinanuudiin zaraciigi gyiceeze çadanagebe. Kaarikovdoki Ukraajiniin metaaliin Instityyd bol namiin zarlaka gesen BK (b) N TK togtooliigi unşan togtoozo abaad, şine teeknikede surakiin 17 dugaar namiin kuraliin neremzete foondo togtookiigi duradkaza bykii kedelmeiiçed, ITK, erdem ukaanii kedelmeriçediigi uriba.

Kariiin kedelmeriçed manaida

Moskvaa, 1 (T). Kariiin gerenyydees ailçaar jiresen kedelmeriçenii teleelegçed manii ulasiin gazar oron cooguur jabaza jireed BPTS iin sekritaar Aboolintai keereldesen baina. Ede teleelegçed bol faabrig zavood, şaakta, kolkooz, sovkooznuudiigi yzeze SSSR iin azalçan aradiin jerenkii baidal ba azalaa kiideg baira baidal mete nekecel şaltagaantaini tanilcasan sanamzaa jarisan baina. Nek. Aboolin edenii asuusan asuudalnuudta dyyren kariuu egebe. Kapitaliis oronuudiin azalgyiçyyd bol SSSRte azalda orozo çadana uu geze asuusandaç basa kariuu egelcebe. Aangliin kedelmeriçen teleelegçediin teryy bol bykii teleelegçediin nerees soveed tuskai eblelyydiigi nek.

Aboolinaar damzuulan aka dyy mete kaluugaar kylieeze soveed kedelmeriçediin ilaltanuud ba socialiis baiguulaltada tanilcaka zol olguulsanii telee bajaskalan kyrgebe. Ene jabasan deerees bidener bol byke delelekei deereki oroi gancakan prolitaar gerende ajuuliin tusaka bolbol kapitaliis gerenyydiin bykii kedelmeriçediigi tataza tus ulasiigi kamagaalcuulza çadaka keçe çadal olobobdi geze kelebe Ameerika, Aangli, Çekoslovski, norveegiiin teleellegçed kezeeçgyi niutagaa bucan mordoko geze baina.

Taşkeenta. 1 (T). Kirgiiz oronii kolkoozuud bol ziliingee kebentuşaaka tesebee nojaabri 25 da, zasagiin gazaraas togtoogdoson bolzoroos 15 konog urid çalan 100,5 kubi dyyrgebe.

Medeecel.

Mozlin komiisiin şiidkeberide gomodol medyylsen zonii medyylgenyydiigi Kizaariin komiis bol Deede Yde kotodo dekaabri 7 oos ekilen yzene.

Medyylge egesen zonuud komiisiin kuralda niuuraaraa baika duratai baibal tere ederyydte Soveediin Baişangiin gurbadaki dabkariin 101 deki tasagta jireke uçartai,

Çeberlelgiin mozlin komiis.

Laatviin faşiiszaral

Nojaabriiin 21 de Laatviin seimiiin kedelmeriçen—tariaaçanii fraagca gyicedeeree tuşaagdaba. Laatviin byrzyiner teden de duragyi kedelmeriçen—tariaaçanii fraagciigi syidken usadkaba. Ene faagtiigi Laatvida **neemel faşiis digtatuuriigi baiguulkiin şine alkamaas bişeer cegneze bolko ygei.**

Keden zilees koişo Laatviin byrzyiner bol ulam ulam kedelmeriçen angida ba azalçan tariaaçadta dobtolon orozo tedenii azakuin ba erkiin baidaliigi byri muuzaruulan kriizesiin byke kende kyçer yriiigi tedenii kyzyyn deere açazai. Kedelmeriin teleesenii bagadkal niitiin menkelelgiin ba kedelmeri ygei çyydiin tedkelgenyydiin tairal, tariaaçadiin azalnuudiigi yriiin ba naloogiin telee kudaldal kedelmeri ygeiçyydiigi bairaar sani keel g. m. yrgelze bolzo baina

Byrzyiner bol olon niitiin temecelde baisan baidalda dura ygei, kubisagçadiigi alan usadkakiin zorilgotoi teerror, şine gem eregyygiin kuuli ba termiigi kyçelen kariuucazai. Ile baisan angiiin emkinyyd ba kedelmeriçediin sojuuzanuud, kaagdasan tedenii ketelberilegçed termede oruulagdasan kubisalça kedelmeriçed ba tariaaçadiin gancakan baisan kuuliaar erçeegdesen emki—seimiiin kedelmeriçen — tariaaçanii fraagca faşiiszaraza baisan byrzyineriin daiçalan oroltodo azalçad niitiin keceeltiigi emkidkeke emkidkelçe yldeed baisan.

Neemel faşiis emkinyydiin kedelmeriçen—tariaaçanii fraagciigi usadkaka tukai erelgeni syyliin yjede Laatviin bygede byrzyineriin niite erelge bolson

Germaanida faşiizmiin zasag ta orolgo, Estoonido faşiizmi amzaltanuud bol Laatviin faşi zaraliigi eris kyçelezei. Laatvii faşiiszaralgada germaaniiin çur kai faşiizm jike nelee yzyyleze baina. Laatviin meneenii ket berilegçe byrzyitenii etegee (niudargaçdiin „tariaaçanii s juuza“ zasagiin bloog g. m germaaniiin faşiizmada cek sanalaa tabizai. Kedelmeriçen-tariaaçanii fraagciigi usadk „tariaaçanii sojuuz“ duridkag za baigaa konstituuciin şinedk keterkei digtaatorski erke—e bygede zasagiin ba prezidee tiin baiguulkiigi kyseze baisa zyilnyyd bol faşiisiin digtatu rada ceke oruulza baina.

Laatvida togtozo baigaa faşi digtatuura bol azalçadiin kor to daisanda—germaaniiin faşil mada yyde neeze egeze b azakuin ba ulas teriin ylema erke baroonuudiin zasagiigi b guulka teeşe tataza baina. Enyy tukai ankandaa pomeesşigii baisan gazar deere suusan t riaaçadaas şine naloog, tatar ba telberi neken abça baisanaa ilerene. Azalçadiigi syidkel, f şiistanii daralalta baroonii, t şuur guirançadiin eleskelen kyseiel, gadaadiin ulas teri rozinbeergiin avantiuura — e bygediigi Laatviiin azalçad faşiis digtatuura acarzai.

Kedelmeriçed, tariaaçad, b gede azalçad, kamzalgiin zuu ziliin baroonii darlaltada 1905 ba 1919 onii seneen ge negçe egspidiicenyydta byge dura ygeiner, soveedta zeri avantiuuranuudta bygede yg nyyd bol kedelmeriçen—taria çanii fraagciigi usadkalda faşiis digtatuurada zerin bos zoi.

Redaagtor S. Şiraboon

Из-ва „Бурправда“ и „Улан“ Бурлято 32